

Azərbaycan Respublikası
Mərkəzi Bankı İdarə Heyətinin
“20” dekabr 2017-ci il tarixli
qərarı ilə təsdiq edilmişdir
Protokol № 31

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MƏRKƏZİ BANKININ
BAZAR ƏMƏLİYYATLARI DEPARTAMENTİ HAQQINDA
Ə S A S N A M Ə**

Bakı-2017

1. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Bazar əməliyyatları departamenti (bundan sonra - Departament) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının (bundan sonra – Mərkəzi Bank) mərkəzi aparatının struktur bölməsidir.

1.2. Departament öz fəaliyyətində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasını, “Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında”, “Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikası qanunlarını, Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan digər qanunvericilik aktlarını, Mərkəzi Bankın normativ xarakterli aktlarını, İdarə Heyətinin qərarlarını, Mərkəzi Bankın aidiyyəti daxili komitələrinin qərarlarını, Mərkəzi Bank üzrə əmrləri, sərəncamları və bu Əsasnaməni rəhbər tutur.

1.3. Departament bu Əsasnamə ilə müəyyən olunmuş funksiyalarının yerinə yetirilməsi prosesində Mərkəzi Bankın digər struktur bölmələri ilə fəaliyyətini əlaqələndirir.

2. DEPARTAMENTİN FƏALİYYƏTİNİN ƏSAS MƏQSƏDİ

Departamentin fəaliyyətinin əsas məqsədi Mərkəzi Bankın pul siyasətində müəyyən olunmuş istiqamətlər çərçivəsində daxili maliyyə bazarlarında əməliyyatlar həyata keçirmək, valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin strategiyası və qaydaları çərçivəsində Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarını idarə etmək və Azərbaycan Respublikasının maliyyə bazarlarının inkişafını dəstəkləməkdən ibarətdir.

3. DEPARTAMENTİN ƏSAS FUNKSIYALARI

Departamentin əsas funksiyaları aşağıdakılardır:

3.1. Mərkəzi Bankın pul siyasətinin aralıq hədəflərinin bazar əməliyyatları vasitəsilə reallaşdırılmasının təmin edilməsi;

3.2. daxili maliyyə bazarının inkişafının təşviqində iştirak edilməsi;

3.3. daxili valyuta bazarının monitorinqinin və təhlilinin təşkil edilməsi;

3.4. Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin illik əməliyyat investisiya proqramının hazırlanması;

3.5. “Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin strategiyası və qaydalar”ı çərçivəsində Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi;

3.6. Mərkəzi Bankın işçilərinə istehlak kreditlərinin verilməsinin təmin edilməsi;

3.7. fəaliyyət istiqamətləri üzrə strateji və əməliyyat planlarının hazırlanması, təsdiq olunmuş planların icrasının təmin edilməsi;

3.8. Departamentin funksiyalarına aid olan məsələlər üzrə müraciətlərə baxılması, sorğu və məktublara cavabların hazırlanması;

3.9. Departamentin həyata keçirdiyi bütün növ əməliyyatlar üzrə hüquqi bazanın yaradılmasının və daim təkmilləşdirilməsinin təmin edilməsi, fəaliyyət istiqamətlərinə aid hüquqi aktların layihələrinə rəy verilməsi;

3.10. Departamentin apardığı əməliyyatlar üzrə gün sənədlərinin və hesabat materiallarının saxlanması və onların arxivə təhvil verilməsi;

3.11. aparılan əməliyyatlar üzrə məxfilik rejiminə riayət olunmasının təmin edilməsi;

3.12. Departamentin fəaliyyət istiqamətləri üzrə digər işlərin yerinə yetirilməsi.

4. DEPARTAMENTİN TƏŞKİLATI STRUKTURU VƏ İDARƏ OLUNMASI

4.1. Departament aşağıdakı struktur bölmələrdən ibarətdir:

4.1.1. Bazar əməliyyatları şöbəsi;

4.1.2. Valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi şöbəsi;

4.1.3. Risklərin idarə edilməsi şöbəsi;

4.1.4. Valyuta bazarının təhlili və monitorinqi bölməsi.

4.2. Departamentin fəaliyyətinə direktor rəhbərlik edir.

4.3. Departament direktoru Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən vəzifəyə təyin olunur və vəzifədən azad olunur. Departament direktoru öz fəaliyyətini Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş vəzifə təlimatına əsasən həyata keçirir.

4.4. Departament şöbələrinin və bölmənin fəaliyyətinə müvafiq olaraq şöbə rəisləri və bölmə rəhbəri rəhbərlik edirlər.

4.5. Departamentin şöbə və bölmə rəisləri Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən vəzifəyə təyin edilir və vəzifədən azad olunurlar. Departamentin şöbə və bölmə rəisləri öz fəaliyyətlərini Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş vəzifə təlimatına əsasən həyata keçirirlər.

4.6. Departamentin direktoru hər hansı bir səbəbdən işdə olmadıqda onun səlahiyyətlərini Bazar əməliyyatları şöbəsinin rəisi, o da işdə olmadıqda, rəhbərliyin əmri ilə həvalə edilmiş şöbə rəisi və ya bölmə rəhbəri icra edir.

4.7. Departamentin ştat cədvəlini Mərkəzi Bankın sədri təsdiq edir.

5. DEPARTAMENTİN İŞİNİN TƏŞKİLİ

5.1. Bazar əməliyyatları şöbəsi:

5.1.1. Mərkəzi Bankın pul siyasəti çərçivəsində daxili maliyyə bazarlarında müvafiq qaydalara uyğun olaraq, xarici valyutanın manata qarşı alqı-satqısını (valyuta müdaxiləsini), müddətli valyuta əməliyyatlarını, depozitlərin cəlb olunması və yerləşdirilməsi üzrə əməliyyatları, banklararası kredit bazarında yenidən maliyyələşdirmə əməliyyatlarını, Mərkəzi Bankın qiymətli kağızlarının buraxılışını, yerləşdirilməsini və tədavülünü, qiymətli kağızlar bazarında digər qiymətli kağızların alqı-satqısını, repo və əks-repo əməliyyatlarını, veksellərin yenidən uçotu və digər əməliyyatları həyata keçirir;

5.1.2. manatın xarici valyutalara qarşı rəsmi məzənnələr bülletenini hazırlayır;

5.1.3. Mərkəzi Bankda xidmət olunan beynəlxalq təşkilatların və digər müştərilərin tapşırığı ilə bankdaxili konvertasiya əməliyyatlarını həyata keçirir;

5.1.4. dövlətə kreditlərin verilməsini təmin edir;

5.1.5. Mərkəzi Bank tərəfindən sonuncu instansiya kreditoru kimi kredit təşkilatlarına kreditlərin verilməsini təmin edir;

5.1.6. Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bankların kredit öhdəlikləri üzrə qarantıya və zəmanətlərin verilməsini təmin edir;

5.1.7. Mərkəzi Bank tərəfindən banklara verilən kreditlər üzrə girovların dəyərləndirilməsini, kredit, ipoteka, girov və zəmanət müqavilələri də daxil olmaqla qanunvericiliyin tələblərinə müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmələrin həyata keçirilməsini təmin edir;

5.1.8. Mərkəzi Bankın işçilərinə istehlak kreditlərinin verilməsi üçün kredit, ipoteka, girovvə zəmanət müqavilələri də daxil olmaqla qanunvericiliyin tələblərinə müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmələrin həyata keçirilməsini təmin edir;

5.1.9. aparılan əməliyyatlar çərçivəsində bağlanmış əqdlər üzrə sənədləri icra üçün Mərkəzi Bankın əməliyyat bölməsinə təqdim edir;

5.1.10. maliyyə bazarlarının inkişafı məqsədilə bazar əməliyyatları alətlərinin tətbiqini (o cümlədən beynəlxalq təcrübədə) araşdırır və yeni alətlərin tətbiqi barədə təkliflər verir;

5.1.11. şöbənin fəaliyyətinə aid digər vəzifələri yerinə yetirir.

5.2. Valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi şöbəsi:

5.2.1. "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi strategiyası və qaydaları"na uyğun olaraq Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi ilə bağlı əməliyyatları həyata keçirir və əqdlər üzrə sənədləri icra üçün Ödəniş sistemləri və hesablaşmalar departamentinə təqdim edir;

5.2.2. valyuta ehtiyatlarının qəbul edilmiş kompozisiya strukturuna nail olunması, valyuta diversifikasiyası və konvertasiya əməliyyatlarının təmin olunması üçün maliyyə bazarlarında bir xarici valyutanın digər xarici valyutaya qarşı alqı-satqısını həyata keçirir;

5.2.3. valyuta ehtiyatlarının illik əməliyyat investisiya proqramı çərçivəsində ehtiyatların investisiya edilməsi ilə bağlı təkliflər verir;

5.2.4. beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq maliyyə bazarlarında qiymətli metallarla əməliyyatları həyata keçirir, onların alqı-satqısı və depozitə qoyulmasına dair xarici bank və şirkətlərlə bağlanacaq müqavilələri iqtisadi cəhətdən təhlil edir və hazırlayır;

5.2.5. nağd pul departamentinin sifarişi əsasında xarici banklarla nağd xarici valyutanın alqı-satqısını həyata keçirir;

5.2.6. xarici banklarda Mərkəzi Bankın adına müxbir və qiymətli metal hesablarının açılmasını həyata keçirir;

5.2.7. xarici kontragentlər tərəfindən şöbəyə daxil olan sorğu və məktublارın cavablandırılmasını həyata keçirir;

5.2.8. şöbənin fəaliyyətinə aid digər vəzifələri yerinə yetirir.

5.3. Risklərin idarə edilməsi şöbəsi:

5.3.1. Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin illik əməliyyat investisiya proqramı üzrə təkliflər hazırlayır;

5.3.2. Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi üzrə maliyyə risklərini idarə edir;

5.3.3. Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin səmərəliliyini hesablayır;

5.3.4. Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsi üzrə daxili idarəetmə çərçivəsində aparılmış əməliyyatların "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin strategiyası və qaydaları"nda və Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinin illik əməliyyat investisiya proqramı"nda müəyyənləşdirilmiş normalara uyğunluğuna nəzarət edir;

5.3.5. Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının vəziyyəti və idarə edilməsi barədə hesabatlar hazırlayır;

5.3.6. Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının idarə edilməsinə xarici menecer, kastodian və məsləhətçilərin cəlb olunmasına dair təkliflər hazırlayır və onlarla bağlanılacaq sazişləri iqtisadi cəhətdən təhlil edir;

5.3.7. xarici menecer və kastodianla əlaqələri koordinasiya edir, onlarla bağlanmış sazişlərdə müəyyənləşdirilmiş öhdəliklərin icrasına nəzarət edir;

5.3.8. şöbənin fəaliyyətinə aid digər vəzifələri yerinə yetirir.

5.4. Valyuta bazarının təhlili və monitorinqi bölməsi

5.4.1. daxili valyuta bazarının operativ monitorinqini həyata keçirir, baş verən proseslərin texniki təhlilini (ümumi, eləcə də konkret banklar və bank qrupları üzrə) aparır, əsas meylləri qiymətləndirir və gündəlik, həftəlik və aylıq məlumatlar hazırlayır;

5.4.2. valyuta bazarında aparılan operativ təhlillərin nəticələrini rəhbərliyə və əlaqədar struktur bölmələrə təqdim edir və fundamental qiymətləndirmələrə ehtiyac bilinən meyllər üzrə sifarişlər təqdim edir;

5.4.3. bank sisteminin qısamüddətli likvidliyinin monitorinqi və proqnozlaşdırılmasını həyata keçirir;

5.4.4. valyuta bazarında gedən proseslərə gözləntilərin təsirini müəyyən etmək üçün əlaqədar struktur bölmə ilə birgə mətbuatda gedən aidiyyətli məlumatları və rəyləri qiymətləndirir;

5.4.5. bankların müxbir hesablarının, mərkəzi xəzinədarlıq hesabının və Mərkəzi Bankda xidmət olunan digər dövlət təşkilatlarının hesablarının mütəmadi monitorinqini aparır, Mərkəzi Bankın pul siyasəti əməliyyatlarının bankların müxbir hesablarına təsirini qiymətləndirir və hesablardakı əsas dəyişiklikləri təhlil edir;

5.4.6. bankların mübadilə əməliyyatları üzrə gündəlik alış/satış məzənnələrinin monitorinqini aparır və toplanmış məlumatları təhlil edir;

5.4.7. hərəc və hərəcdankənar satılan xarici valyutanın istifadə istiqamətlərinin monitorinqini aparır və toplanmış məlumatların operativ təhlilini həyata keçirir;

5.4.8. valyuta bazarına dair sorğu məlumatların toplanmasını təmin edir;

5.4.9. bölmənin fəaliyyətinə aid digər vəzifələri yerinə yetirir.

6. YEKUN MÜDDƏALAR

6.1. Bu Əsasnamə təsdiq olunduğu gündən qüvvəyə minir.

6.2. Bu Əsasnamə qüvvəyə mindiyi gündən Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin 30 sentrabr 2005-ci il tarixli qərarı (protokol № 31) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının Bazar əməliyyatları departamenti haqqında Əsasnamə" və ona edilən dəyişikliklər ləğv edilir.

Mərkəzi Bankın sədri

Elman Rüstəmov